

Оксана Даниско
ORCID ID 0000-0003-4040-562X

кандидат педагогічних наук, викладач кафедри
теорії й методики фізичного виховання,
адаптивної та масової фізичної культури,
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка,
вул. Остроградського, 2, 36011 Полтава, Україна,
oksana.danisko76@gmail.com

РОЛЬ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті визначено провідну роль змішаного навчання у трансформації сучасної вищої освіти у контексті становлення інноваційної парадигми. Змішане навчання розглядається як інтеграція особистісного (традиційного) та технологічного (електронного) навчання, що забезпечує диференціацію й підтримку академічних і соціальних потреб студентів через зміну темпу, часу, шляху або місця навчання. Наголошується, що на етапі становлення студентоцентричної освітньої парадигми змішане навчання має потужний потенціал синергетичного поєднання педагогіки, інновацій та технологій, що вже сьогодні демонструє можливості та ефективність забезпечення освітніх стандартів на основі компетентнісного підходу.

Ключові слова: заклади вищої освіти; змішане навчання; інновації; реформування; технології.

<https://doi.org/10.28925/2078-1687.2018.4.1824>

Постановка проблеми. Входження вітчизняної освіти у світовий та європейський простір зумовлює необхідність її реформування – від осмислення її нової парадигми, визначення оновленого змісту, сучасних стандартів та компетентностей, необхідних людині XXI століття, до обґрунтування форм, методів та засобів організації едукативного процесу в умовах цифрової економіки. Упровадження масштабної реформи спостерігаємо у всіх ланках системи вітчизняної системи освіти. Особливої актуальності означені зміни стосуються підготовки майбутніх учителів – провідників нової української школи. На шляху оновлення вітчизняні освітяни звертають увагу на зарубіжний досвід, що довів свою ефективність.

Серед найбільш перспективних інновацій в освіті сьогодні є поява та розвиток змішаного (гібридного, комбінованого) навчання, що поєднує в собі найкращі елементи традиційної та електронної взаємодії. Так, зарубіжні науковці С. Dziuban, J. Hartman, P. Moskal (2004) наголошують, що змішане навчання слід

розглядати як новітній педагогічний підхід, що поєднує в собі ефективність та можливості традиційної соціальної колаборації в класі з технологічно розширеними інтерактивними можливостями навчання онлайн. У таких гібридних середовищах у межах загальної програми кожен студент має індивідуальний навчальний план, що відповідає його віковим та індивідуальним особливостям, здібностям, інтересам. Це надає можливість певною мірою обирати учневі час, місце та темп опрацювання навчального матеріалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема змішаного навчання як освітнього феномену досить широко висвітлена у педагогічній науці. Упродовж останніх десятиліть сутність, теоретико-методологічні, методичні та операційно-процесуальні особливості його впровадження в освітню практику обґрунтовано зарубіжними (А. Дзюбан, Ч. Бонк, Ч. Грейхам; Т. Горн та Х. Стакер та ін.) та вітчизняними науковцями (К. Бугайчук, В. Кухаренко, О. Рафальська, Ю. Триус та інші).

У фундаментальних дослідженнях І. Драч, І. Ліньової, В. Лугового, М. Скиби, О. Оржель,

О. Слюсаренко, Ж. Таланової та ін. визначено ключові напрями й механізми реформування вищої освіти в аспекті підвищення її якості.

Необхідність підвищення якості вищої педагогічної освіти в контексті сучасних освітніх вимог та в умовах зміни освітньої парадигми висвітлено в напрацюваннях учених В. Бикова, А. Бойко, О. Гулай, С. Калашнікової та ін.

Питання реформування вищої освіти з урахуванням здобутків світового досвіду досліджують вітчизняні науковці В. Кремень, А. Сбурева, І. Совсун, С. Сисоєва та ін.

Важливість оновлення практики професійної підготовки майбутніх учителів у закладах вищої освіти обґрунтовано у дослідженнях І. Грінченко, О. Дубасенюка, О. Коберник, О. Пехоти та ін.

Водночас у сучасній науковій літературі проблема впровадження інновацій і зокрема змішаного навчання у практику підготовки майбутніх учителів в умовах закладів вищої освіти залишається малодослідженою.

Мета статті – обґрунтувати провідну роль змішаного навчання у трансформації сучасної вищої освіти в контексті становлення інноваційної парадигми.

Чинники формування інноваційної парадигми освіти. За результатами міжнародного порівняльного рейтингу оцінювання знань школярів PISA за 2015 р., котрий проводився Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) у 72 країнах та регіонах, найвищі результати показав Сінгапур, за ним – Японія, Естонія, Китай та Фінляндія. Лідери дослідження продемонстрували знання та навички, які приблизно еквівалентні двом додатковим рокам навчання їх однолітків із таких розвинених країн, як США, Франція та Швеція (Совсун, 2016).

Науковці М. Barber, М. Mourshed у доповіді «Як найкращі в світі шкільні системи виходять на перше місце» (2007) виокремили три головні аспекти, що характеризують високоефективні освітні системи. На їхню думку, по-перше, якість освіти не може перевищувати якість професійної підготовки педагогів; по-друге, єдиний спосіб покращити результати навчання полягає в модернізації освітнього процесу шляхом впровадження інновацій; по-третє, досягнення універсально високих результатів можливе лише завдяки створенню механізмів забезпечення високоякісного освітнього продукту/контенту та

надання доступу до нього кожному студентові. Отже, у країнах, що демонструють найвищу якість освіти, увага фокусується на змісті підготовки та перепідготовки педагогічних кадрів, розробці нових форм, методів та засобів навчальної взаємодії; упровадженні технологічних інновацій.

Водночас, як стверджують канадські вчені М. Fullan, К. Donnelly (2013), на етапі становлення нової «активної» педагогіки, спрямованої не стільки на трансляцію сукупності фактів, а переважно на формування життєвоважливих компетентностей сучасних студентів, спостерігається неоднозначне сприйняття означеного феномену. Проблема полягає в тому, що в той час, коли управлінці прагнуть розробити інноваційні освітні системи майбутнього (+ 20-ть років) і вчителі та викладачі намагаються реалізувати пропонувані нововведення в реальних умовах сьогодення, переважна більшість батьків зорієнтована на традиційні освітні моделі минулого (– 20-ть років). Отже, на думку дослідників, концептуальний розрив між реформаторськими ідеями, їх розумінням та перспективами впровадження становить близько 40 років (р. 9).

На нашу думку, подолання такого розриву можливе за умови поєднання трьох складників: перший – це педагогіка як наука і мистецтво навчання, виховання та розвитку особистості (у тому числі вчителя й учня як суб'єктів освітнього процесу); другий – це інновації в якості рушійної сили прогресивних змін на вимогу часу; третій – це інформаційно-комунікативні технології, що з одного боку зумовлюють нові вимоги до змісту і якості освіти, а з іншого визначають форми і засоби їх реалізації. Синергія тріади *педагогіка – інновації – технології* дозволить знайти відповіді на взаємопов'язані актуальні питання, що постали перед вітчизняною системою вищої педагогічної освіти: «Чому навчати?» – «Як навчати?» – «Яким чином забезпечити суб'єкт-суб'єктну освітню взаємодію в умовах глобальних змін?». Спробуємо дати відповіді на ці запитання.

Перше запитання – «Чому навчати?». Аналізуючи причини та показники якості навчання країн-лідерів різних континентів (Австралія, Гонконг, Канада, Корея, США, Сінгапур, Японія, Шанхай), науковці Barber, Donnelly, Rizvi (2012) дійшли висновку, що в умовах постіндустріального суспільства

недостатньо сформувати у студентів лише базові академічні знання, а відтак запропонували в якості орієнтовної моделі таку формулу змісту сучасної освіти:

$$\text{Well-educated} = E (K+T+L) \quad (1)$$

К означає *теоретичні знання* (що?) та *практичні навички* (як?). Сучасний студент повинен володіти не лише ключовими базовими академічними компетенціями, а й розуміти, як і коли використовувати отримані знання для вирішення проблем у різних професійних та життєвих ситуаціях.

Т означає *критичне мислення* та *допитливість*. Важливо навчати студентів вчитися, розвивати інтелектуальні навички, різні типи мислення та мисленнєві операції (аналіз, синтез, аргументація тощо) з особливим наголосом на самостійність та креативність.

Л означає *лідерство* в сенсі можливості впливати на оточення (в аудиторії, в сім'ї, громаді, на робочому місці). Це важлива соціальна якість, необхідна людині XXI століття, адже вона передбачає вміння спілкуватися, співпрацювати з іншими індивідами, аргументувати та обстоювати власну позицію, приймати самостійні рішення та нести за них відповідальність тощо.

Забезпечення вищенаведених компонентів, на думку науковців, призводить до **E**, що означає *етику*. Цей компонент розглядається як узгодженість складників соціального середовища (родина – заклад освіти – громада). З огляду на це, етика знаходиться в рівнянні за межами лапок, вона є ключовим складником сучасної системи освіти, адже «все більше навчальні заклади стають тими соціальними установами, на які ми можемо покладатися, інклюзивувати в молоді етичне підґрунтя, від якого залежить наше колективне майбутнє» (Barber et al., 2012, p. 51), а саме – універсальні життєві цінності: толерантність до думок та поведінки інших людей незалежно від їх соціального стану, раси, статі, сексуальної орієнтації; формування екологічного світогляду – повага та бережливе ставлення до всього живого; верховенство права – забезпечення рівності, свободи та справедливості, дотримання моральних та правових норм, визначених у суспільстві. Погоджуємося з думкою авторів про те, що запропонована формула змісту сучасної освіти $E (K + T + L)$ як комбінація знань, критичного мислення та лідерства, що ґрунтуються на етиці, може забезпечити всебічне формування у студентів тих якостей,

котрі дозволять їм у подальшому бути «успішними у глобальній соціальній взаємодії, конкурентоспроможними у професійній сфері» (Barber et al., 2012, p. 54). Також слід зазначити, що рівняння $E (K + T + L)$ – це, на нашу думку, гнучка модель, яка передбачає можливості для кожної країни, регіону чи окремого закладу освіти розробляти власний навчальний план у межах запропонованого змісту.

Друге запитання «Як навчати?». Реалізація вищезазначеної моделі потребує високоосвічених, мотивованих учителів, які є рушіями, провідниками, агентами інноваційних освітніх змін. У книгах «Відкрите навчання» (Hattie, 2009) та «Відкрите навчання для вчителів» (Hattie, 2012), що в багатьох країнах стали посібником з професійної підготовки педагогів, професор J. Hattie наголошує, що відкритим, «видимим» навчання стає за умови, коли студент знає *що* потрібно робити і *як* зробити, а викладач допомагає йому здобути новий пізнавальний та соціальний досвід. Для того, щоб цього досягти, викладачі повинні мати чітке уявлення про наявний рівень умінь і навичок студентів на початку навчання та про необхідний кінцевий рівень досягнень і прагнути зменшити цей розрив. Відтак роль викладача змінюється – з транслятора певної сукупності знань на активатора взаємодії та самонавчання студентів упродовж життя. Своєю чергою, ефективний зворотній зв'язок допомагає студентам відповісти на три важливих запитання:

1. Куди я рухаюсь? Часто студенти не розуміють або не знають мети заняття, і здебільшого просто виконують вказівки викладача: «Виконай завдання», «Використай якомога більше джерел» тощо. Тому викладач має ставити досяжні навчальні цілі, близькі й зрозумілі тим, хто навчається. Також у процесі навчальної взаємодії (особливо на етапі її налагодження) важливо надавати студентам чіткі інструкції та зразки – з чого почати роботу, як краще її виконати, на що звернути увагу, коли необхідно завершити тощо.

2. Як я рухаюсь? Особливої ваги набуває вдумливий, ненав'язливий контроль за прогресом розвитку студентів, що передбачає надання потрібного супроводу й підтримки, повідомлення чітких критеріїв успіху. Викладач має допомогти своїм учням зрозуміти що вони повинні вивчити, як окреме завдання корелюється з метою заняття чи курсу, наскільки успішно вони впорались із завданням.

3. Яким буде мій наступний крок? Це найважливіше питання для студентів, яке допомагає їм усвідомити перспективу навчання та обрати відповідну стратегію її досягнення, власну освітню траєкторію, що сприяє розвитку саморегуляції навчального процесу, формуванню готовності брати відповідальність за власне зростання.

Отже, в основу інноваційної парадигми має бути покладено позитивний когнітивний та емоційний взаємозв'язок у відносинах між студентами та педагогом, і саме на забезпечення довірливих відносин, емоційну підтримку, реалізацію різних пізнавальних стратегій має спрямовуватися вітчизняна реформа вищої освіти.

Третє запитання: «Яким чином забезпечити суб'єкт-суб'єктну освітню взаємодію в умовах глобальних змін?». Сучасний світ дуже швидко змінюється, відтак будь-яка система освіти не може залишатися статичною. Драйвером освітніх перетворень у сучасних умовах є розвиток інформаційно-комунікативних технологій, що визначає перетворення у підходах до викладання та учіння. Ефективне використання технологій в освітньому процесі забезпечує змішане навчання як інтеграція особистісного (традиційного) та технологічного (електронного) навчання. Змішане навчання забезпечує диференціацію та підтримку академічних та соціальних потреб студента через зміну темпу, часу, шляху або місця навчання. Означений підхід дозволяє студентам навчатися у власному темпі, на своєму рівні навчальних досягнень, у зручних умовах та вибудовувати власну освітню траєкторію відповідно до потреб, інтересів і здібностей.

На думку провідних учених, до переваг змішаного навчання також можна віднести, по-перше, можливість забезпечення освітнього процесу як у закладі освіти, так і поза його межами, що значно розширює освітній простір; по-друге, комплексний набір навчальних матеріалів (текст, аудіо, відео, вправи-симулятори, віртуальні лабораторії тощо), допоміжних сервісів (збагаченого контенту для групової та проектної роботи, індивідуальних завдань різного рівня складності тощо), автоматизованих механізмів контролю та оцінювання навчальних досягнень; по-третє, навчальні плани в змішаних освітніх середовищах персоналізовані та адаптовані до пізнавальних потреб і рівня навчальних

результатів кожного учня (Fullan, Donnelly, 2013, p. 32).

Крім того, вдумливе поєднання педагогічного супроводу з інформаційними технологіями у змішаному навчанні сприяють формуванню у студентів комунікативних умінь та навичок навчальної взаємодії, позитивної академічної мотивації, самостійності та відповідальності за власне навчання, чому сприяють такі його характеристики:

1. Відкритість та доступність: Цей елемент дає студентам можливість отримати доступ до навчального матеріалу в будь-який час, з будь-якого місця, обрати стратегію та темп навчання відповідно до пізнавальних потреб і можливостей. Також веб-ресурси та система управління курсом пропонують простий доступ як до викладача, інших студентів, так і до сторонніх експертів через дискусійні групи, електронну пошту, відео-чат тощо. Отже, невід'ємною перевагою персоналізації змішаного навчання є те, що студенти отримують можливість керувати процесом здобуття знань, стають активними суб'єктами цього процесу. Своєю чергою, викладачі, з огляду на час, інструменти навчання і підтримки, можуть створювати індивідуальні освітні середовища з елементами формування оцінювання та автоматизованою перевіркою засвоєння студентом навчального матеріалу і оволодіння компетентностями. Відтак, кожен студент, незалежно від рівня навчальних досягнень, соціального походження, економічного стану, у змішаному навчанні досягає необхідних навичок та умінь на основі диференційованого підходу.

2. Освітня взаємодія. Завдяки ефективній співпраці формуються навички спілкування на кількох рівнях: студент – студент; студент – викладач, студент – навчальний контент тощо. Водночас змішані навчальні середовища передбачають поєднання теоретичного матеріалу з реальними прикладами та практичним досвідом. В ідеалі як особистий, так і віртуальний досвід вимагають від студентів певного рівня академічних та соціальних навичок – уміння формулювати і відповідати на запитання, аргументувати та доводити власну думку, налагоджувати інтеракцію з іншими суб'єктами освітнього процесу. Отже, змішане навчання дає студентам можливість виходити за межі теоретичного узагальнення та комплексно вивчати матеріал через різноманітний навчальний досвід,

роботу у спільних проектах, що неможливо без підтримки сучасних технологій.

3. Педагогічна ефективність: інтеграція особистого та віртуального навчання забезпечує включення всіх без винятку студентів у процес засвоєння знань. Це, на нашу думку, пояснюється тим, що коли адаптивний цифровий контент інтегровано в клас, викладачі отримують оперативний контроль і значні можливості для диференціації. Останнє дозволяє викладачам своєчасно внести певні корективи у курс, враховуючи унікальні потреби або стилі навчання окремих студентів, а студентам зосередитись на проблемних питаннях та ретельно опрацювати необхідний матеріал у власному темпі. Поряд із цим, за даними науковців, збільшення участі студентів у змішаних курсах підвищує рівень комфорту як самих студентів, так і викладачів (Schwartzman, Tuttle, 2002).

Результати багаторічного дослідження американських вчених J. Bryson, A. Jenkins (2014) засвідчують, що впровадження змішаного навчання довело свою ефективність за такими показниками:

- підвищення рівня успішності студентів;
- повна ступінь участі студентів у навчанні;
- збільшення рівня самостійності студентів в опрацюванні навчального матеріалу та відповідальності за самонавчання;
- висока задоволеність викладачів роботою, а студентів – навчальним процесом (р. 3).

Таким чином, змішане навчання дає можливість викладачам фундаментально змінити освітнє середовище та забезпечити співтворчість зі студентами. У цьому зв'язку зазначимо, що інноваційні заклади освіти все частіше звертаються до практики змішаного навчання, і кількість закладів вищої освіти, що використовують змішані курси, стрімко

зростає. За даними J. Young (2002), близько 90% університетських курсів у найближчому майбутньому будуть гібридними (р. 34).

Отже, інтеграція змішаного навчання у педагогічний процес значно розширює ефективність останнього – завдяки автоматизації викладачі відчують себе більш упевнено, а студенти отримують рівний доступ і можливості до навчання, що є базовою умовою реформування вітчизняної системи освіти, підвищення її якості. Ми переконані, що саме змішане навчання як інноваційна технологія містить потужний потенціал реалізації пропонованої формули змісту сучасної освіти, оскільки забезпечує формування академічних, пізнавальних та соціальних умінь і навичок та має характер відкритого навчання.

Висновки. Глобальні соціально-економічні зміни зумовили трансформацію освітньої парадигми та масштабне реформування світових освітніх систем у напрямі поєднання педагогіки, інновацій та технологій. Передбачається, що результатом цієї інтеграції стане формування в учнівській та студентській молоді таких академічних і соціальних компетенцій (знань, навичок, умінь) та досвіду, що дозволять їм адаптуватися до змінних умов, бути готовим до нових викликів, конструктивно взаємодіяти з навколишнім світом і навчатися упродовж життя. Важливим складником означених змін вважаємо змішане навчання, що поєднує консервативні й інноваційні педагогічні стратегії та технології, і вже сьогодні демонструє можливості та ефективність забезпечення освітніх стандартів на основі компетентнісного підходу.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в обґрунтуванні організаційно-методичних аспектів впровадження змішаного навчання в практику професійної підготовки майбутніх учителів.

Література

- Совсун І. Як зробити хорошу школу? Висновки дослідження PISA. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2016/12/20/221754/> (дата звернення: 20.08.2018).
- Barber M., Donnelly K., Rizvi S. Oceans of innovation: The Atlantic, the Pacific, global leadership and the future of education. London: Nesta, 2012. P. 51.
- Barber M., Mourshed M. How the World's Best Performing School Systems Come Out on Top. Chicago: McKinsey & Company, 2007. 49 p.
- Bryson J., Jenkins A. Understanding And Supporting Blended Learning Teaching Practices. Education Elements. URL: <http://www.edelements.com> (дата звернення: 29.10.2018).
- Dziuban C. D., Hartman J. L., Moskal P. D. Blended learning. *EDUCAUSE Center for Applied Research Bulletin*, 2004. № 7. P. 1–12.

- Fullan M., Donnelly K. *Alive in the Swamp Assessing Digital Innovations in Education*. London: Nesta, 2013. 40 p.
- Hattie J. *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*. London: Taylor & Francis Ltd, 2009. 382 p.
- Hattie J. *Visible Learning for Teachers Maximizing impact on learning*. Melbourne: University of Melbourne, 2012. 286 p.
- Schwartzman R., Tuttle H.V. What can online course components teach about improving instruction and learning? *Journal of Instructional Psychology*. 2002. № 29 (3). P. 179–188.
- Young J. R. (2002). «Hybrid» teaching seeks to end the divide between traditional and online instruction. *Chronicle of Higher Education*. 2002. № 48 (28). P. 33–34.

References

- Sovsun, I. (2016). *Yak zrobyty khoroshu shkolu? Vysnovky doslidzhennia PISA [How to make a good school? Conclusions of the study PISA]*. Retrieved from [https://life.pravda.com.ua/society/2016/12/20/221754/\(ukr\)](https://life.pravda.com.ua/society/2016/12/20/221754/(ukr)).
- Barber, M., Donnelly, K., Rizvi, S. (2012). *Oceans of innovation: The Atlantic, the Pacific, global leadership and the future of education*. London, Great Britain: Nesta (eng).
- Barber, M., Mourshed, M. (2007). *How the World's Best Performing School Systems Come Out on Top*. Chicago, USA: McKinsey & Company (eng).
- Bryson, J., Jenkins, A. *Understanding And Supporting Blended Learning Teaching Practices. Education Elements*. Retrieved from <http://www.edelements.com> (eng).
- Dziuban, C. D., Hartman, J. L., Moskal, P. D. (2004). Blended learning. *EDUCAUSE Center for Applied Research Bulletin*, 7, 1–12 (eng).
- Fullan, M., Donnelly, K. (2013). *Alive in the Swamp Assessing Digital Innovations in Education*. London, Great Britain: Nesta (eng).
- Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*. London, United Kingdom: Taylor & Francis Ltd. (eng).
- Hattie, J. (2012). *Visible Learning for Teachers Maximizing impact on learning*. Melbourne, Australia University of Melbourne (eng).
- Schwartzman, R., Tuttle, H. V. (2002). What can online course components teach about improving instruction and learning? *Journal of Instructional Psychology*, 29 (3), 179–188 (eng).
- Young, J. R. (2002). «Hybrid» teaching seeks to end the divide between traditional and online instruction. *Chronicle of Higher Education*, 48 (28), 33–34 (eng).

РОЛЬ СМЕШАННОГО ОБУЧЕНИЯ В ТРАНСФОРМАЦИИ СОВРЕМЕННОГО ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

Даниско Оксана, кандидат педагогических наук, преподаватель кафедры теории и методики физического воспитания, адаптивной и массовой физической культуры,
Полтавский национальный педагогический университет имени В. Г. Короленко,
ул. Остроградского, 2, 36000 Полтава, Украина, oksana.danisko76@gmail.com

В статье определена ключевая роль смешанного обучения в трансформации современного высшего образования в контексте становления инновационной парадигмы. Смешанное обучение рассматривается как интеграция личностного (традиционного) и технологического (электронного) обучения, которое обеспечивает дифференциацию и поддержку академических и социальных потребностей студентов путём смены темпа, времени, пути или места обучения. Отмечается, что на этапе становления инновационной студентоцентрической образовательной парадигмы смешанное обучение имеет мощный потенциал синергетического сочетания педагогики, инноваций и технологий, и уже сегодня демонстрирует возможности и эффективность обеспечения образовательных стандартов на основе компетентностного подхода.

Ключевые слова: инновации; реформирование; смешанное обучение; технологии; учреждения высшего образования.

BLENDING LEARNING CONTRIBUTION TO TRANSFORMATION OF MODERN HIGHER EDUCATION

Danysko Oksana, PhD (Pedagogy), Lecturer of Theory and Methodology of Physical Education, Adaptive and Mass Physical Culture Department, Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University, 2 Ostrogradsky Str., 36000 Poltava, Ukraine, oksana.danisko76@gmail.com

In the article the leading role of blended learning in the process of transformation of modern higher education in the context of innovative paradigm becoming is defined.

Global social and economic changes determined the transformation of educational paradigm and extensive reformation of the world educational systems in the direction of combination of Pedagogics, innovations and technologies. Synergy of triad «Pedagogics – innovations – technologies» will allow to find the answers for interrelated current questions, which arose before the home system of higher pedagogical education: «What to teach»? – «In what way to teach»? – «How to provide subject-to-subject educational interaction in the conditions of global changes»? It is supposed, that the result of such integration will be the formation in student youth spheres such academic and social competences (knowledge, skills, abilities) and experience, which will allow them to adapt to variable conditions, be ready to the new challenges, constructively cooperate with the surrounding world and study during life. Blended learning is considered to be the important part of mentioned changes, because it combines conservative and innovative pedagogical strategies and technologies.

Blended learning is examined as integration of individual (traditional) and technological (electronic) education, that provides differentiation and support of academic and social necessities of students with the change of rate, time, way or place of studies. On the basis of scientific literature analysis it is proved, that introduction of blended learning in a pedagogical process considerably extends educational potential – due to automation teachers feel more confidently, and students get equal access and possibilities to education, that is the basic condition of home educational system reformation, increase of its quality. It is marked, that on the stage of becoming of innovative student-centered educational paradigm the blended learning even today demonstrates possibilities and efficiency of educational standards ensuring on the basis of competence approach.

Key words: *blended learning; higher educational institutions; innovation; reformation; technologies.*

Стаття надійшла до редакції 30.10.2018

Прийнято до друку 29.11.2018